

Sygn. akt IV Cz 11/15

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2015 roku

Sąd Okręgowy w Słupsku Wydział IV Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Wanda Dumanowska (spr.)

Sędziowie SO: Jolanta Deniziuk, M. S.

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2015 r., w S.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku (...) S. A. z siedzibą we W.

z udziałem dłużniczki L. B.

o nadanie klauzuli wykonalności wskutek przejścia uprawnień

na skutek zażalenia wierzyciela

na postanowienie Sądu Rejonowego w (...)

z dnia 8 września 2014 r., sygn. akt I Co 618/14

postanawia:

1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że prawomocnemu nakazowi w postępowaniu upominawczym wydanemu przez Sąd Rejonowy w (...) w dniu 29 października 2004 roku w sprawie VI Nc 592/04, z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przeciwko L. B., nadać klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela (...) S.A. z siedzibą we W.;
2. zasądzić dłużniczki L. B. na rzecz wierzyciela (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 127 zł (sto dwadzieścia siedem złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania klauzulowego;
3. zasądzić dłużniczki L. B. na rzecz wierzyciela (...) S.A. z siedzibą we W. kwotę 90 zł (dziewięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego.

Sygn. akt IV Cz 11/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Rejonowy w (...) oddalił wniosek (...) S. A. z siedzibą we W., o nadanie klauzuli wykonalności prawomocnemu nakazowi zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydanemu przez Sąd Rejonowy w (...) w sprawie sygn. akt VI Nc 592/04 z powództwa (...) spółka z o.o. w W. przeciwko L. B. o zapłatę. W uzasadnieniu Sąd I instancji wskazał, że dokumenty przedłożone do sprawy nie spełniają wymogów z art. 788 k.p.c. Wyjaśnił, że wraz z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności wierzyciel przedłożył m.in. sporządzony przez pełnomocnika procesowego i poświadczony przez niego za zgodność z oryginałem wyciąg z załącznika nr 1 do umowy przelewu wierzytelności, stanowiącego w istocie listę wierzytelności. Zdaniem Sądu ów wyciąg nie może być zrównany mocą z dokumentem urzędowym, z uwagi na fakt, iż obowiązujące przepisy dają pełnomocnikowi zawodowemu jedynie uprawnienia do sporządzania odpisów dokumentów, nie zaś wyciągów z nich. Tym samym

ów wyciąg, nie może być podstawą oceny Sądu w postępowaniu klauzulowym. Nadto Sąd Rejonowy podniósł, że z treści poświadczonej za zgodność umowy przelewu wynika, iż przeniesienie wierzytelności zostało zastrzeżone pod warunkiem rozwiązującym, w postaci uznania rachunku bankowego sprzedającego całą ceną sprzedaży ustaloną przez strony, w terminie wynikającym z umowy. W ocenie Sądu wnioskodawca nie wykazał w sposób odpowiedni dla postępowania klauzulowego, tj. dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym, że warunek ten został spełniony i nastąpiło definitywne przeniesienie wierzytelności objętej umową.

Wnioskodawca zaskarżył powyższe postanowienie zażaleniem, domagając się jego uchylecia i uwzględnienia wniosku o nadanie klauzuli wykonalności oraz zasądzenia na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania klauzulowego i zażaleniowego. Skarżonemu orzeczeniu zarzucił naruszenie:

- art. 788 § 1 k.p.c. w zw. z art. 129 § 2 i 3 k.p.c., poprzez przyjęcie, że nie wykazał przejścia uprawnień wobec wskazanego dłużnika, mimo iż załączył do wniosku poświadczony za zgodność z oryginałem przez radcę prawnego występującego w sprawie odpis umowy sprzedaży wierzytelności wraz z odpisem załącznika odnośnie nabytej wierzytelności, z podpisami notarialnie poświadczonymi;

- art. 788 § 1 k.p.c. w zw. z art. 89 k.c. i art. 7 prawa bankowego, poprzez uznanie, że spełnienie warunku z par. 3 pkt 2 umowy sprzedaży wierzytelności, wymaga wykazania dokumentem z podpisem urzędowo poświadczonym, podczas gdy wnioskodawca załączył do wniosku potwierdzenie operacji przelewu elektronicznego dokonanego za pośrednictwem banku;

- art. 233 § 1 k.p.c., poprzez powierzchowną i niewszechstronną ocenę materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie jest zasadne.

W pierwszej kolejności należało wskazać, że postępowanie o nadanie klauzuli wykonalności ma charakter formalno-prawny. Kognicja sądu jest w nim ograniczona do zbadania wymogów formalnych przedstawionego przez wierzyciela tytułu egzekucyjnego. Sąd nie bada zasadności treści tytułu egzekucyjnego (uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 5 września 1967 r., I CZ 20/67 - za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex), bada natomiast, czy przedstawiony mu dokument nadaje się do wykonania w drodze egzekucji.

Zasada powyższa rozciąga się na sytuacje, gdy nastąpiło przejście uprawnienia lub obowiązku na inną osobę. Istotnym jest, że w postępowaniu prowadzonym w trybie art. 788 k.p.c. sąd bada tylko, czy nabywca jest nabywcą prawnym i czy nabycie nastąpiło już po powstaniu tytułu wykonawczego, czy też w toku sprawy, przed jego wydaniem.

Przywołany powyżej przepis art. 788 § 1 k.p.c. stanowi, że jeżeli uprawnienie lub obowiązek po powstaniu tytułu egzekucyjnego lub w toku sprawy przed wydaniem tytułu przeszły na inną osobę, sąd nada klauzulę wykonalności na rzecz lub przeciwko tej osobie, gdy przejście to będzie wykazane dokumentem urzędowym lub prywatnym z podpisem urzędowo poświadczonym. Przepis ten ma zastosowanie, jak była o tym mowa powyżej, gdy przejście uprawnienia lub obowiązku nastąpiło po wydaniu tytułu egzekucyjnego (uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 8 kwietnia 1963 r., III CR 48/63 - za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

Przesłanką zatem uzyskania klauzuli wykonalności jest wykazanie przez wierzyciela przejścia praw lub obowiązków za pomocą dokumentu urzędowego lub prywatnego z podpisem urzędowo poświadczonym. Wystarczy, że osnowa dokumentu tylko stwierdza fakt przejścia praw lub obowiązków. Sąd ocenia ten dokument pod względem formalnym (np. czy dokument spełnia kryteria wymagane od dokumentu urzędowego), nie może zaś merytorycznie badać, czy do przejścia praw lub obowiązków rzeczywiście doszło.

Przyznanie profesjonalnym pełnomocnikom procesowym, ujmowanym jako osoby zaufania publicznego, prawa do uwierzytelniania odpisów dokumentów służących jako dowód w sprawie cywilnej, wymaga odejścia od dotychczasowej linii orzeczniczej w sprawach rozpoznawanych na podstawie art. 788 § 1 k.p.c. i przyjęcia, że w celu uzyskania klauzuli

wykonalności na rzecz lub przeciwko następcom odpowiednio dotychczasowego wierzyciela i dotychczasowego dłużnika wystarczy wykazanie przejścia uprawnienia lub obowiązku za pomocą odpisów dokumentów urzędowych i dokumentów prywatnych z podpisami urzędowo poświadczonymi, poświadczonych za zgodność z oryginałem przez fachowego pełnomocnika, ustanowionego przez wnioskodawcę w sprawie o nadanie klauzuli wykonalności (postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 23 września 2010 r., I ACz 1229/10 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

Posłużenie się wyciągiem z listy wierzytelności poświadczonym za zgodność z oryginałem przez pełnomocnika, a nie całym dokumentem załącznika, obejmującym znaczną ilość pozycji, należy uznać za dopuszczalne w świetle art. 788 § 1 k.p.c. zwłaszcza, że dane zawarte w załącznikach stanowiących listy wierzytelności, objęte są tajemnicą handlową (uzasadnienie postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2014 r., V ACz 577/14 – za pośrednictwem Systemu (...) Prawnej Lex).

W rozpoznawanej sprawie wnioskodawca przedłożył:

- kserokopię warunkowej umowy cesji wierzytelności z dnia 18 czerwca 2012 roku, zawartej pomiędzy (...) S.A. z siedzibą w W. jako zbywcą a (...) S. A. z siedzibą we W. jako nabywcą, wraz z notarialnie poświadczonymi podpisami (poświadczoną przez pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego);

- kserokopię wyciągu z dołączonego do umowy cesji wierzytelności z dnia 18 czerwca 2012 roku wykazu wierzytelności, stanowiącego Załącznik Nr 1 do umowy, zawierający opis wierzytelności objętej wnioskiem w niniejszej sprawie i odciski pieczęci notarialnej (poświadczoną przez pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego);

- sporządzony na podstawie art. 7 ustawy prawo bankowe, wygenerowany automatycznie dokument, potwierdzający spełnienie warunku przewidzianego w umowie cesji wierzytelności z dnia 18 czerwca 2012 roku, tj. zapłatę przez (...) S. A. z siedzibą we W. na rzecz (...) S.A. z siedzibą w W. kwoty 3.037.716 zł;

- nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, wydany przez Sąd Rejonowy w (...) w dniu 29 października 2004 roku w sprawie VI Nc 592/04 z powództwa (...) Sp. z o.o. z siedzibą w W. przeciwko L. B.;

- poświadczony za zgodność przez działającego w sprawie pełnomocnika procesowego w osobie radcy prawnego odpis KRS zbywcy, z którego wynika, iż nastąpiło przekształcenie (...) spółki z o.o. w (...) spółka S.A. na podstawie uchwały nadzwyczajnego zgromadzenia wspólników z dnia 17 grudnia 2007 roku.

Odnosząc zaprezentowane wyżej rozważania do realiów rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, iż przedłożone przez wnioskodawcę dokumenty spełniają wymogi określone w art. 788 k.p.c. Podkreślenia wymaga, że radca prawny z założenia jest osobą zaufania publicznego, a co za tym idzie do jego twierdzeń należy przykładać szczególną wagę. Potwierdzeniem tego jest choćby przywołane wyżej orzecznictwo. Sąd Okręgowy uwzględnił również fakt, iż występowanie do notariusza o wydanie poświadczonej za zgodność z oryginałem umowy przelewu wierzytelności i załącznika do niej, pociągałoby za sobą dodatkowe koszty, co biorąc pod uwagę wielość wierzytelności objętych przedmiotową umową i bliżej nieustaloną wypłacalność dłużników, narażałoby wnioskodawcę na ewentualne straty finansowe.

Sąd Okręgowy podzielił przy tym stanowisko skarżącego co do formy dokumentu potwierdzającego wypełnienie warunku przewidzianego w treści umowy przelewu z dnia 18 czerwca 2012 roku. Skoro bowiem art. 7 Prawa bankowego przewiduje, że dla oświadczeń woli związanych z dokonywaniem czynności bankowych formę elektroniczną, przyjmując jednocześnie dla celów dowodowych postać wydruku, to trudno wymagać, by ów wydruk z systemu bankowości elektronicznej przybrał formę notarialną.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, mocą art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. i art. 13 § 2 k.p.c., zmienił zaskarżone postanowienie w ten sposób, iż postanowił prawomocnemu nakazowi w postępowaniu upominawczym wydanemu przez Sąd Rejonowy w (...) w dniu 29 października 2004 roku w sprawie VI Nc 592/04, z powództwa (...)

Sp. z o.o. z siedzibą w W. przeciwko L. B., nadać klauzulę wykonalności na rzecz wierzyciela (...) S.A. z siedzibą we W. (punkt 1 sentencji).

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji orzeczono na podstawie 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c., art. 13 § 2 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 13 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (punkt 2 sentencji). Na zasadzona kwotę składała się opłata od wniosku – 50 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i wynagrodzenie dla pełnomocnika procesowego – 60 zł.

O kosztach postępowania zażaleniowego Sąd Okręgowy orzekł w oparciu o art. 98 k.p.c. w zw. z § 10 ust. 1 pkt 13 w zw. z § 12 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych... (punkt 3 sentencji). Na zasadzona kwotę składała się opłata od zażalenia - 30 zł i wynagrodzenie dla pełnomocnika procesowego – 60 zł.